

յայտնութիւն իսկոյն լրագիրները ժողովրդեան կը ծանուցանեն:

1880ի, Ground Game Act, որսորդութեան օրէնքէն վերջը նապաստակներն ալ սկսած են իրիտանիայէն անյայտանալ: 30 տարի առաջ ամէն կողմ նապաստակներ կային: Այժմ, ի մեծ ուրախութիւն կալուածատէրերու և երկրագործներու Անգլիոյ մէջ նապաստակ գրեթէ չի կայ:

Ճագարներու բնաջնջման համար Դիմուրլէնին իսկ անկարող պիտի ըլլար, վասն զի սոյն կրծողները՝ ուր որ զրտնուին, ո՛չ միայն աւերած կը պատճառեն, այլ նաև իրենց ասպատակութեամբ բոլոր գաւառները կը սոսկացնեն իրենց դէպ ի Արևմուտք գունդագունդ գաղթելով: Թէ և դարերէ ի վեր որսորդներ զանոնց անխնայ կը սպաննեն, բայց սակայն, բռնաջնջուելին դեռ ապահով չէ:

Բնաջնջուելու ենթակայ են ջրշուները և եղգնարջները վասնզի ասոնց իմաց լանտացոց համար ակորժելի է: Իրենց աչքին եղգնանարջի մը ապուխտը շատ աւելի յարգի է քան թէ չինացոյ սեղանին վրայ շան խորովածը:

Ջրշուների վախճանը հասած է, որսորդները գնդակահար կ'ընեն, գիւղացիք կը խուզարկեն, աղուէսը կը յօշոտէ, և նոյն իսկ կըթուած շուներ կան՝ որոնք ջրշուներու որսորդութեամբ և կոտորածով կը զբաղին:

Մի քանի տող ալ կը նուիրենք հետեւեալ երեք տեսակ կենդանիներու բնաջնջմանը: Սամոյր, ժանտակուղ և վայրենի կատու արագաբար ջնջուելու դատապարտուեցան, որոնք Ժվ դարու վերջերն ալ դեռ անհոգ և ապահով կ'ապրէին: Սակայն 1831ին անոնց մահուան վճիռը արձակուեցաւ, իսկոյն տարուան մը մէջ 1000 է աւելի ջարդուեցան:

Երբ բովանդակ վայրի կատուն կամ (ինչպէս կ'անուանեն Ռիտանացիք) անգղիական վագրը բոլորովին սպառի՝ կենդանեաց շղթային նշանաւոր մէկ օղակն ալ Անգլիայէն փճացած պիտի ըլլայ: Ասոնք զարմանալի բնագոյով մը, կարծես իրենց

ջնջուելու վճագրին տեղեակ՝ իսկոյն ո՛ր և է վտանգ մը որ զգան հետզհետէ անմատչելի անտառներու մէջ ռազմագիտական նահանջ կը կատարեն, երկայն ճամբորդութիւններ կ'ընեն:

Այն գաւառներու մէջ որ ժամանակաւ գոյութիւն ունենալով այլևս մոռցուած կը համարուի իրենց յիշատակը՝ յանկարծ վերստին կը տեսնուին: Մարդու խելքը զի հասնիր ուսկից կու գան: Իսկոյն հրացանի հարուածներէ անոնցմէ շատերը գետին կը գամուին, մնացածները անապաւրանօք կը գախչին չես գիտեր ո՛ր: 2 կամ 3 տարի վերջը վերստին միևնոյն տեղերը կը վերադառնան: Միևնոյն եղբրեքական դէպքերը, միևնոյն պատերազմը կը մղուին իրենց դէմ: Կայպէս որ կարելի չէ գուշակել թէ իրենց բնաջնջը ըլլալու թուականը ե՛րբ պիտի ըլլայ: Հաւանական է որ դարերով չեն կարող դիմադրել, և ո՛վ գիտէ անոնց սպառնելուն միջոց ուրիշ կենսակ կենդանիներ ալ անյայտացած պիտի ըլլան Անգլիայէն: Անշուշտ ապագայ բնագէտները դեռ աւելի դրական ապացոյցներով և ստոյգ թուականներով Ռիտանական կղզիներու վայրենի կենդանեաց նուազելուն պատմութիւնները պիտի գրեն:

(Թարգմանաբար) Հ. Ն. ՏԻՐԱՅՈՒՆԻԱՆ

Battle Creek, Mich. Մարտի 8 1911

Մեծարգոյ Խմբագրութիւն

Բազմալեզու համընդհանր
Վենետիկ

Կըլուսամ մի քիչ ծանօթ ըլլալ Ձեզ իբրև հեղինակը «Հայի ճակատագրէն»ի. Ձեր Թերթին մէջ գրեք էի «Տարսօնի Զարդը»ն, արհաւիրքի օրերէն քիչ յետոյ, և իմ մասիս պարբերաբար երևցեր են տեսութիւններ ալ և այլ Թերթներու մէջ: Սակայն երկու տարիներու թափառումի շրջանիս մէջ ոչ առիթը ունեցեր եմ հետեւելու Հայ գրական շարժումին, ոչ ալ ապրեր եմ հանդարտ և normal կեանք մը՝ գրելու և արտագրելու:

լու համար: Գացեր էմ Ռումանիա, չըջեր էմ փարաուններու հայրենիքին զանազան կողմերը, ու օր մ'ալ Ատլանտեանի ալիքներուն յանձնուելով հոր Աշխարհի ափերուն վրայ եկեր թառեր էմ ապրելու համար այն դառն կեանքը, որ նժդեհինն է:

Թափառումի այս շըջանը որքան ալ ըլլայ ծանրատար անընդել միջավայրերու մէջ, ան ունեցած է հսկայ դեր մը մտաւորական և բարոյական ըմբռնումներու ամուսին մէջ, ան քանդած է շատ բաներ մտքիս երազներէն, շատ տարբեր հարթած և խորտակած սրտիս սիրելիագոյն բաղձանքներէն. և սակայն անոնց փոխան դրած է փորձառական հաստատ հայեացքներ կեանքին և իր Պայմաններուն վրայ, և այսպէսով գիտակցութեան մէջ այնքան նոր ճշմարտութիւններ արթնցուցած, զորս դպրոցի մը տեսական դաստանդութիւնները չպիտի կրնային երբէք ինչեւ մտքիս մէջ:

Թէ ի՞նչ հսկայ յեղաշրջումներ, փլուզումներ և կառուցումներ հոլովուեր են փոխն ի փոխ ներքին կեանքիս մէջ, ուրիշ առթիւ մը ընդարձակօրէն կ'ուզեմ գրել: Այժմ հակիրճ կերպով ըսեմ որ Տարսոն Գօլէնի ամենաբաշող շըջանաւարտներէն մին ըլլալով, մտադիր էմ Ամերիկայի մէջ համալսարանական Դասընթացքի մը հետեւելու, սերտողութեան համար մասնաւոր նիւթ ունենալով զմանկավարժութիւն և բնագիտական գիտութիւններ:

Այս աշմ Battle Creek Sanitarium ջրաբուժական բաժնին մէջ կ'աշխատիմ ապագայ ծախքերս հոգալու համար. կը յուսամ որ քիչ յետոյ Երկակօյի համալսարանին մէջ սկսիմ դասընթացքս:

Սոյն նամակիս հետ կ'ուզեմ դարձեալ վերադառնալ գրական կեանքին: Ուրիշ ծրարով մը պիտի ստանաք վեց քերթուածներ՝ քաղուած «Մենութեան Զգայութիւններ»էս. զանոնք գրքի ձեռով հրատարակութեան տալէ առաջ կ'ուզեմ որ հանգչիս մէջ երեւին. կը յուսամ որ չպիտի

մերժէք զանոնք. վստահ էմ որ պիտի սիրէք զանոնք, ընդհակառակը, մտածելով որ զանոնք արտադրող միտքը, որքան ալ տկար իր յայտնութիւններուն մէջ, անշահախնդրօրէն նուիրած է գաղափարի կենսութիւն, և որ կ'ուզէ զբաւնել յուսադրող ասպարէզներ:

Մասնաւոր գորգուրանք մը ունիմ «Մենութեան Զգայութիւններ» ուս վրայ, որովհետեւ ան արտայայտութիւնն է ներքին անհանդարտ կեանքի մը, ինչպէս որ է իմը, և որուն համար զոհեր էմ իմ լաւագոյն ժամերս.....¹

Յերդ խորիմ յարգամօք
ԵՂԻԱ ՄԷԼԷՔԵԱՆ

(Սիրա)

ԳԻՇԵՐՈՒՄԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

Զօնա՞ղ գիշեր, և լուսասփիւռ դու գիշեր,
Որ գլխուս վրայ լուռ կը հսկես
Ու հոգիիս մէջ կը յուզես քաղցր յուշեր,
Գիտե՛ս, մտքիս անհետատես
Ի՞նչ թանկագին գաղափարներ կը ներազդես,
Գու յուսասփիւռ, պայծա՛ռ գիշեր:

Հիմա, դարձե՛ալ կը լայնցընես
Հորիզոններն իմ երազին.
Հիմա, դարձե՛ալ ճակտիս վըրայ կը ցանցընես
Լոյսի առատ ճառագայթներ ջերմագին,
Հիմա, դարձե՛ալ զիս կ'անցընես
Անհանգրուան շաւիղներէն անհունին:

Ինչո՞ւ արդեօք, չքնա՞ղ գիշեր,
Ամեն անգամ որ կը նայիմ պատկերիդ,
Անըսկիզբին գաղափարով տարուբեր,
Գու ազդուածն կ'անձրեւես խո՜քերուս վրայ
[միամիտ,

Ու մեծափառ քու վեհութեանդ առջև
Տեսակ մը սուրբ պաշտամունքի
Կ'առաջնորդես ըզգացումներս, յարատեւ:
Այն ատեն ես սաւառնաթիւ,
Կ'ուզեմ սուրալ դէպի խորերն անհունին
Ու թափառիլ անդերու մէջ, որ ոչ ըսկիզբ ոչ
[վերջ ունին:

Ա՛հ կը սիրիմ ես այն ատեն, հոգեկին,
Թոյ՛ի՛, ժուռ գալ միջոցներու մէջ անպարոյր,
Եւ խուզարկել տիեզերքի տարածութիւնն հա-
[մասփիւռ:

Արարութեան գաղտնիք անճառ, ա՛հ, մօտ եկուր,
Երբ կը փորձեմ ճեմ մը պանդոյր՝

ԽՄԲ.

1. Ազնիւ երեսասարդը՝ որքան կրցանք դասել խմբագրութեանս ուղղած «տանաւորներէն» զոր հոս կը հրատարակենք, իրական տազանդ մը կը ցուցնէ զրականութեան համար՝ և արժանի է խրախուսանքի. Զերմապէս կը մաշթենք որ մեր վեհանձն հարուստներէն կամ բարեգործական հաստատութիւններէն մէկը համատ պատանին քաշալերէր իր ուսումները յառաջ տանելու՝ աւելի զօրաւոր, աւելի իրական ու ընդարձակ գործերու համար:

Գէպի աշխարհն Անծանօթին,
Ուր կ'երկարի լայն անշրջաւտն անեզրութեան
Ուր վերջակէտ չունի երբէք Յաւիտենի մեծ ճամբ,
[բան:

Միշտ կ'երկարի միջոցներու երկար շղթան,
Հորիզոնի ծիրէն անդին,
Նոր երկինքներ կը տարածուին,
Նոր անըսպառ հորիզոններ անսաման:
Լուսնակ գիշեր, գարնան զըւարթ դու գիշեր,
Որ ոսկերանգ գոհարներով սեթեւեթուած՝
Պերճութիւնովդ անըստուեր
կը ծաւալես հըրապոյրներ,
Ըսէ՛, գիշեր,
Չէ՛ս կրնար զիս խորհուրդներովդ դիեցընել,
Ու թողուլ որ քու ծոցիդ մէջ ճախրանք մ'ընեմ
[անարգել:

*
* *

Բայց գիշերը միշտ կը լրէն անտարբեր,
Նըշուելով նոր ճաճանչներ ե թոյրեր.
Ու վընատած՝ թըռիչներէս անբեղուն,
Կ'անդադառնամ մտքիս մըթին ալքերուն,
Ուր Անուռնի բոց մ'են խըլած ըզգացումներս
[պարտատուն:
Ա՛հ խոհերուս այդ ծովին մէջ լայնատարած,
Ես կը դիտեմ տիեզերքի անպարագիւր գաղտնիքին
Թերատուներն որ կը զըծեն իրենց ուղին մը...
[չուշամած,
Եւ հոն անհաս Անծանօթը միշտ կը հսկէ իբր
[Աստուած...:

Ք Ա Փ Ա Ռ Ռ Մ

Այսօր նորէն ըզճանայնի դէպի եզմ գիս կը տանին,
Ուր բարբառներ երազաւենէ կ'երգեն երգեր գերերկրա-
[խն:

Սիրողներու հանդիսաւոր թափօրները ես կը դիտեմ,
Թափօրները գինոյններու, որ կը կայթեն հոն անդադար:
Հոն բազմերանգ թովչութիւններ կը ճաճանչեն Նըշուա-
[քէմ,
Ու երջանիկ զոյգեր կ'ըմպեն սիրոյ գինին բերկրապատառ:

Աննիւթական այդ եզմը զարթնէ իմ ըզճանչներուն.
Ներանձնական պահանջներս իրենց թերափ հոն կը
[գտնեն.

Ա՛հ հոն է որ կարտներս վայելքներու մէջ կը զըսանուն,
Եւ աչերըս մատուցումս պաշտամունքը կը կատարեն:

Եկ'ուր, Անուրջ, յաճախ տանիլ զիս այդ երկիրն երա-
[նական.
Գիտե՛ս երբեք չեմ ձանձրանար քու մի ըլլալէ այդ տա-
[ճարին
Ուր Սիրենան կը ծաւալէ մեղեդիներ գինովութեան...
Եկ'ուր, Անուրջ, առաջնորդել զիս այդ երկիրն հիօթային:

ՅՈՒՆԻՍԻԹԵԱՆ, ՎԱՅՐԿԵԱՆՆԵՐ

Անապատի մը հանգոյն,
Սիրտըս այսօր ամայի է. եւ տժգոյն՝
Ինչպէս տերեւ մը ազազուն, դալկահար,
Հոն երազը մեռելութեան ըստուեր մ'է լոկ ան...
Ո՛չ ժըպիտ մը սիրալառ, [հրապոյր.
Ո՛չ գեղգեղ, ո՛չ դայալլ,
Ո՛չ նայուածքի հըրաւէրներ հոգեզմայլ
կը փարատեն սիրտիս խաւարը անդոյր:

Ա՛հ, ե՛րբ մեռան
Տըղու զըւարթ հաճոյքներն իմ անմեղունակ,
Որ ձանձրոյթ մը տարապայման
Հիմա անդու կը բարդելի կուրծքիս վըրայ,
Եւ կը ճնշէ զիս չարունակ,
Բիրտ ծանրութեամբ մ'անոպայ:

Տըխուր, նստած սենեկիս մէջ,
Ես կը դիտեմ ամայութիւնն իմ սրտին,
Ուր, անվերջ,
կը թխպանայ տրտմութեան ամպ մը մըթին:
Եւ քանի որ ըսպասելին կը զգամ յոգնած,
Դողողելով ու գրկաբաց՝
Ես կը նայիմ մըթութեան մէջ ըստուերներուն,
Գտնել տեսիլ մը երփներանգ ու շողողուն,
Որ ա՛հ չըզար պահ մ'երեւի իմ աչքերուն:

Բայց ե՛րբ խորշակն, այսպէս վիշտով պատարուն,
Սողաց սիրտիս մէջ ալքերուն,
Ուր ալ չուռի շունչ մը բոցեղ,
Եւ ուր ցաւը յար կը բանայ վէրք ու կեղ:
Ա՛հ, ե՛րբ քամին, մահուան հեթով մը սարսը-
Սողաց սիրտիս մէջ ալքերուն, [ռուն,
Մեղաց սիրոյս ընձիւղներ,
Սիրտ-Վղենակը դարձուց աւեր,
Ու ջըլատեց կեանքիս աւիւնն ու կորով.
Ու ես հիմա, գերդ քարարձան
Մ'անկենդան,
Չուր կը սպասեմ արտատաւթոր աչքերով,

Որ ժըպիտ մը սիրազորով,
կամ շրթներու ջերմ հըպում մը հրահոսան՝

Վրտարանդեն ճնշող յափրանքն հոգիիս
Անմահական յոյսերով:

Ինձ կը թըլի թէ ներսիդիս
Կեանքի ջահն է որ կը մարի:
Այնք մը կ'ուզեմ, շունչ մը շերմին, որ ինձ փարի,
Եւ նոր կեանքով մ'հրդեհէ զիս:

Անպատի մը հանգույն
Ամայի է սիրտըս այսօր. և սո՛վոյն՝
Ինչպէս տերև մը ազազուն, դալիկահար,
Հոն երազը մեռելութեան ըստուեր մ'է լուկ ան,
Եւ չըկայ խորշ մ'իսկ անվըթար, [հրապոյր.
Ուր գէթ ապրի յոյսի տըկար
Շառաւիղ մը ձիւնաթոյր:

Ո՛հ, արհաւիրքն ամայութեան անտահման,
Որ սրտիս մէջ կը ծաւալի համառարած,
Եւ կը բօթէ սև նոպայ մը մղձաւանջի.
Ահ, պիտի գան հիմա ժամեր դառնութեան,
Ու ներսըս ալ մառախուղով պիտի լեցուի...
Սրտիս խորէն ես կը լըսեմ խեղդիկ ձայներ
Ինձ կը թըլի թէ ներսիդիս [քայքայում...:
Կեանքի ջահն է որ կը մարի՛.
Կայծ մը կ'ուզեմ, լո՛ւյս մը անշէջ, որ ինձ փարի,
Եւ վառ կեանքով մ'հրդեհէ զիս:

Հ Ի Խ ԱՆՆՊ . . .

Լուսարդձ յոյսերս, ամենքն ալ պարտասած ալիքներ,
Միշտ ի զուր կը փնտռեն զաթուճ աչքերուդ.
Կարօտի յարոյցներն են անոնք, որոնց յար անտարբեր՝
Կը փչրես զուռ զանոնք վէտութեամբդ անփոյթ:

Վայրկեաններս ցաւերով են յղբի. կը խղճեմ ամեն օր.
Կեանքիս շնքն ալ դարձեր է վիշտի վիշ մը խոր.
Հուճեմ պահերու մէջ վըճատ, երբ հիւանդ է հոգիս,
Բուժումի իբրև զեղ՝ նայումաքըդ շատ իսկ է.
Մոռեցո՛ւր մաշկիսոց մաշկներդ մահաւորի ջրթունքիս,
Եւ սրտիս մէջ կեանքի հոսանքներ ներարկէ՛.
Ու ամբ զիս մոզական ցունի մը գաւառը հըլճանիկ.
Թեւադրէ՛ նո՛ր խոհեր, որ հիներն հեռանան
Թեւադրէ՛ ինձ սիրոյ և կեանքի անուրբներ գեղեցիկ
Որ մտքիս մղձաւանջն անհետի անպայման:

Խաւարելոսն ցընորքներ, եղո՛ւկ, զիս ամեն օր կը լլկեն...
Յաւերս. քապանդ մ'իմ, ու հիւանդ՝ խոկալէն.
Մաղձային յուզումներս կուրծքիս մէջ յաճախ թոյն կը
Ահ, եկո՛ւր, տապալիւս ազատէ՛ զիս նորէն: [գեղուն,
Ահ, եկո՛ւր տարազը՛ տանջանքի դժբախտներ իմ սրտէն,
Խորտակէ՛ լանջիս տակ կիրքերս անանուն,

Ու՛ ջրուէ՛ անդհնեհ ալեկոծ, որ զըժոխք մ'ինձ կ'երկնեն
Երփնեհփնէ՛ երազներս թոյլերով ամազուն,
Ու անհուն գորովիդ տնչելի ըրբերումով բոցեղէն
Մազեցո՛ւր ցնծութեան առաւօտ մը փաղփուն:

Սէրերու հիւանդն եմ, օհ, փութա՛ նայումաքիդ նշարակով
Բըժնէլ վէրքերու որոնք զիս կը գելուն...
Սէրերու հիւանդն եմ, կը սիրեմ կանգ առնել ճամբուդ ցով.
Երբ անցնիս մի՛ մոռնար սա տըղուն մօտենալ.
Մի՛ մոռնար այց մ'ընել սա տըղուն, որ կ'ապրի կեանք
Պէտք է որ ունկնդրես իր կոչին անարի. [մը բաւ,
Պէտք է որ շրթունքէդ շերտութեան վրասակներ կենսատու՝
Նոր կազոյր ներշնչեն իր սրտին ամայի.
Ահ, եկո՛ւր որ ըմպեմ նայումաքիդ թովանքը սիրարկու:

Ա Շ Ո Ւ Ղ Ը

Նժդեհութեան ապերախտ ցուպը ձեռքն առած՝
Ան կը քալէ ճանապարհներ երկարամիգ.
Ամայութեան մէջ Աստուած է իր զօրավիգ,
Թէ՛ն ըլլայ միշտ բունազդիկ ու տարակած:

Չըթօթվելի օտարութեան անվերջ փոշին
Իր ոտքերէն չարատանջուած ու յոգնաբեկ,
Անխարհի վրայ չըլառական մուրիկ մ'է հէթ,
Որ կը քալէ ուսին շալկած իր դեղանին:

Ի՛նչ ցաւալի յիշատակներ ունի արդեօք,
Որ գիւղէ գիւղ կը ճամբորդէ, և ամենուն
Կը սորվեցնէ տըխուր հէքեաթը իր սիրոյն,
Ջոր կ'ունկնդրեն յաճախ մարդիկ սրտով մ'անհոգ:

Տուն, տեղ չունի. պէտք է շրջի՛լ, նըսեն դո՛նէ.
Ու երբ օրուան թափառումէն խոնջած ըզզայ,
Իր օթեանը շիրմաստան մ'է մօտակայ,
Ուր հողակոյտ մ'իւր գլխուն բարձ պիտի ընէ:

Իր օրերուն համար չունի ան ծըրազիր.
Չէ՛ որ վաղուան Հացը Աստուած պիտի հոգայ.
Բայց մեղք որ մերթ բարին Աստուած գայն կը
[մոռնայ,
Եւ թշուառին հանդէպ կ'ըլլայ անկարեկիր:

Ե՛հ, ի՛նչ ընել. համակերպիլ պէտք է բաղդին,
Քանի որ ձեռք մը զօրաւոր մեզ՝ աղամայ՝
Կ'առաջնորդէ անձանթ վայր մը ապագայ,
Հոգ չէ թէ մենք լուր մ'իսկ չունինք անոր մասին:

Մենք, ամենքս ալ, կեանքի անծայր ճանապարհ.
[հին՝
Պէտք է քալենք մեզ սահմանուած միջոցը գէթ.

երջանիկ ենք եթէ գտնենք դաշտեր ամենի,
Բայց այդ, աւանդ, ամեն մարդու չիտար բաժին:

Հէք Աշուղն ալ գրկւում մ'է, կայան չունի.
Ու անտալով ճակատագրին ամենակալ՝
Թափառական հրէայի պէս պէտք է ժուռ գալ,
Միշտ կրկնելով կեանքին դրուագը տխրունի:

Որ մը հեռուէն ես լրեսցի իր երգն աղու.
Սրգահանդերձ նոճիններու շրջունը ինչ հետ,
Արեւիկան եղանակ մ'էր այն անհանգէտ,
Զոր անգամ մ'ալ չունիմ յոյսը ունկնդրելու:

Ա՛հ, այդ վէպը, հիւանդ մարդու թառանջն հսկայ,
Որ կը բղէր կիսապորժան սրտէն նրսեմ՝
Բողոքելու համար կրնո՞ղ դժբանքին դէմ,
Ա՛հ, այդ երգը դեռ կը ճնշէ սրտիս վերայ:

Նայուածք մ'է որ տըւած է այդ հարուածն աւ,
Պատանութեան իր սիրական ծրարգրիին. [հեղ՝
Բարբարոսքը կը փաղաղէ հիմա հողին,
Ու երկիրը իրեն համար կը թուի նեղ:

Ասոր համար, անա՛ աշուղն ամեն ատեն,
Իբրեւ շրջիկ քարտորական մը յանցապարտ,
Նը քալէ յար. միտքը դարձեալ իլլւար հանգալու.
Զինքն անորոշ ըզգացուցին կը խարանեն:

Սակայն հոգ չէ. կայ սահման մը ուր ամեն ոք
Նը մերկանայ բազմատեսակ պերճանքներէ.
Հոն իրեն հետ միայն լպտանք մը կը բերէ,
Եւ կը զգայ որ պատրանքներու զոհ մըն է լոկ:

Որովհետեւ կեանքի եզրերը միշտ նոյնն են.
Ինչո՞ւ նայիլ հարուստ կամ խեղճ արտաքինին,
Երբ ամենաւ ալ կը ծընինք մերկ, ու մեր վերջին
ժառանգն ալ լոկ ափ մը հող է գերեզմանէն:

ԱՄՐԱՆ ԳԻՇԵՐ

Արեւը կու գան սարերէն. զինքին պահէ է աղւոր.
Բարեկերպ կ'օրորուն հողմիկն մէջ ժողովայ,
Ու խորհուրդով յըզի է հսկայ սօսին դարաւոր.
Թերեւ իր հին օրերուն հէքեաթն է որ կը խոկայ:

Լուսնակն այսօր պիտի գայ. յաճախ խօսած եմ իր հետ.
Գարձե՛ալ կ'ուզեմ խօսակցիլ մղտերմական բարբառով.
Հիմա փութով իր գարձին ես կը սպասեմ աղնդէտ,
Աստղերուն մէջ իր դէմքը պիտի դիտեմ անվրդով:

Լուսնակն այսօր երկնքի արահատին մէջ լայտ՝
Իր ցուափիւռ զընացը պիտի զըծէ անվընտ.
Գիշերն ալ իր Դշխոյին անցը պիտի սօներգէ.
Հապո՛ւն, աստղեր ջահեցէ՛ք Լուսնակին թիւր արծաթ:

Բարբառները կը սըզան, մեռելներուն զընացը.
Մեռելներուն հետ արդեօք ինչե՛ր, ինչե՛ր կը խօսին,
Երբոր ժամի կոշակը կը հնչէ երգ մը լացի,
Ու այրերին մէջ ոգրի լայն կոհակներ կը հոսին:

Յնցող ծայն մը կը լսուի. հեծեթեան ջալ մ'է բուր.
Աւանդ, զոյժե՛ր պիտի տայ առ հիւսուրց սօսիին.
Վաղը նորէ՛ն, թերեւս, ժամի կոշակը յուզուի...
Եւ տխրական Թափօրով անընչ դիակ մը տանին:

Յամեցի են սայլերն ալ, յետամընաց ու դանդաղ.
Խաւարին մէջ արժակուող իրենց ճըրիչը լաւկան՝
Արժագոյնք մ'է վայելի, զոր կ'ունկնդրեմ մըտազարդ.
Մոթին մէջ հէք սայլորդներ իրենց ցաւը՝ ը կարգան:

Ո՛ր շինական հողիներ, միշտ երգեցէ՛ք դուք ուժգին.
Թո՛ղ ձեր շրթները ինձի աղւոր դրուագ մը պատմեն.
Դե՛հ, երգեցէ՛ք զեղճիկներ, ալիք տըւէ՛ք ձեր ծայրին.
Ու վիպեցէ՛ք ձեր կեանքը, էջեր բացէ՛ք ձեր սրտէն:

Վաղը ես ալ ձեր վերայ պիտի զըրեմ երգին մէջ.
Հոն ձեր հէքեաթը պիտի փորձեմ սողիլ անվընտ.
Դե՛հ, հիւսեցէ՛ք սայլորդներ ձեր պատմութեան թեւն
[անգրբի,
Ես թղթաւե կը բազմեմ ձեր կեանքին զերթը մըթար.
(Սիրաւ)]

ԵՂԻԱ ՄԵԼԻՔԵԱՆ

= ՀԻՆ ԱՌԱԾՆԵՐ =

Կրնան կոյր է. դովաթն արթոյն մար-
դոյն է:

Թէ ոսկին ասէ ես Հնդաստանի եմ, ինչ
հանաթ է՝ մահակն կու ճանաչէ:

Ին մարդոյն որ սիրամարգ պիտի, ըզ-
Հընդըստանի ճանապարհի զահմաթն քաշէ:

Զինչ մարդ որ ասացին թէ ճարտար
է, դիւրաւ յակնատն անկանի:

